

LIETUVOS SPORTO UNIVERSITETAS

Viešoji įstaiga Sporto g. 6, LT-44221 Kaunas,

tel.: (8-37) 30 26 21, faks.: (8-37) 20 45 15, el. p. lsu@lsu.lt, <http://www.lsu.lt>,

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre Kodas 111951530, PVM mokėtojo kodas LT119515314

LR Vyriausybės Kancleriui

2018-10-22 Nr. 01-09-555

ATSAKYMAS Į VYRIAUSYBĖS KANCLERIO PAVEDIMĄ VYKDYTI 2018-10-02 PASITARIMO PROTOKOLĄ NR. LV-230

Lietuvos sporto universitetas (toliau – LSU), pritardamas LR Vyriausybės sprendimui sudaryti sąlygas kokybiškoms studijoms ir mokslui Lietuvoje, didinti jų tarptautiškumą, konkurencingumą, siekia aktyviai dalyvauti optimizuojant valstybinių universitetų tinklą, kaip ir kitos toliau plėtojamos specializuotos aukštosios universitetinės mokyklos, tokios kaip Lietuvos dailės akademija, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Kauno technologijos universitetas.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos XVII Vyriausybės programą, kurioje daug dėmesio skiriama visuomenės švietimui skatinant aktyvų gyvenimo būdą, sveiką mitybą, fizinį aktyvumą, sportą, siekiant turimą valstybės infrastruktūrą bei žmogiškuosius išteklius panaudoti didelių laimėjimų sporto, fizinio ugdymo ir fizinio aktyvumo, kūno kultūros, sveikatinamojo sporto, neįgaliųjų sporto, sporto ir laisvalaikio vadybos bei judesių mokslo studijų plėtrai Lietuvoje, taip pat atsižvelgiant į tarptautinių ekspertų¹ rekomendacijas visą šalies sporto mokslą konsoliduoti LSU, *būtina šalies sporto, fizinio aktyvumo, judesių ir laisvalaikio mokslą bei studijas sutelkti LSU – specializuotoje sporto mokslo ir studijų aukštojoje universitetinėje mokykloje*, kas atitinka ir Lietuvos Respublikos Seimo (LRS) nuostatas. LRS akcentavo sporto šviečiamąją, ugdomąją, sveikatinamąją, socialinę bei ekonominę reikšmę ir, minėdamas Jungtinių Tautų Organizacijos nuostatą², siūlė pripažinti sportą kaip priemonę švietimui ir sveikatai gerinti, plėtrai ir taikai skatinti, atkreipė dėmesį į sporto reikšmę ir socialinį vaidmenį, taip pat poreikį skatinti visuomenės sveikatinamąjį fizinį aktyvumą. LRS siekia „*telkti Lietuvos sporto mokslininkus kryptingai vykdyti naujus mokslinius sporto ir sveikatinimo tyrimus, viešinti jų rezultatus, veiksmingiau panaudoti juos vaikų ir jaunimo sporto srityje, sveikatinamajam fiziniam aktyvumui skatinti*“ (LR Seimas, Rezoliucija dėl sporto politikos, 2014 m. lapkričio 18 d. Nr. XII-1342).

Norime tęsti 80-metės LSU tradicijas ir skatinti visuomenės darnią pažangą išskirtiniais sporto mokslo tyrimais bei studijomis. *Konsolidavus Lietuvos sporto mokslą ir studijas*, LSU svariai prisidėtų prie šio LR Seimo siekio. *Koncentruojant akademinį potencialą Lietuvos sporto universitete, keliant mokslo bei studijų kokybę ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu lygiais, Lietuvoje būtų išvengta fragmentuotų sporto ir sveikatingumo mokslo bei studijų*. Pasaulio patirtis rodo, kad treneriai yra rengiami tik sporto universitetuose, o klasikinių universitetų fakultetuose plėtojamas bendrasis sporto mokslas, nesigilinama į sporto šakas. Beveik visos pažangios Europos šalys (Norvegija, Švedija, Prancūzija, Vokietija, Vengrija, Italija, Lenkija, Latvija ir kt.) turi savarankiškas aukštąsias universitetines sporto mokyklas.

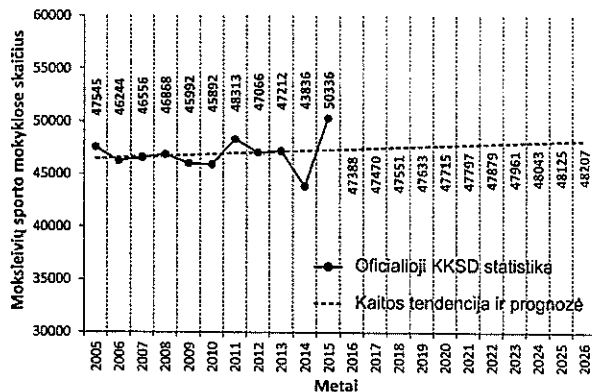
LSU Taryba ir Senatas, išnagrinėję bei susisteminę pasaulio sporto, fizinio aktyvumo, judesių, fizinio ugdymo ir su jais susijusių mokslų pasiekimus, susipažinę su sporto, fizinio ugdymo, sveikatinimo ir laisvalaikio sektorių rinkų iššūkiais bei jų kaitos tendencijomis pasaulyje ir Lietuvoje, prisiima atsakomybę sutelkti šiuos sektorius ir toliau sėkmingai vystyti olimpiečių rengimo sistemą, taip pat šiuolaikiškas vaikų (nuo ikimokyklinio amžiaus), darbingo, senyvo amžiaus ir įvairių specialiųjų poreikių žmonių sveikos gyvensenos, grįstos fiziniu aktyvumu, aktyvia rekreacija bei streso mažinimo technologijomis, ugdymo sistemas, skatinančias darniai ugdyti fizinę, emocinę ir psichinę (protinę) sveikatą bei darbingumą ir pan.

¹<http://mosta.lt/lt/mokslines-veiklos-palyginamasis-tyrimas/ataskaitos>

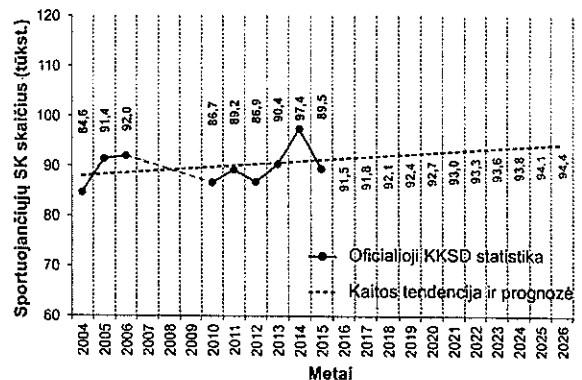
²JT rezoliucija 58/5 – <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N03/453/21/PDF/N0345321.pdf?OpenElement>

LSU teikiamas siūlymas dėl sporto mokslo ir studijų konsolidavimo specializuotoje aukštojoje universitetinėje mokykloje *atliepia ir padeda įgyvendinti* svarbiausius aukštųjų mokyklų tinklo *pertvarkos veiksmus*.

DEMOGRAFINIS VEIKSNYS, arba pasirengusio studijuoti jaunimo skaičius. Vienas iš veiksnių, skatinančių Lietuvos švietimo sistemos, profesinio ir aukštojo mokslo pertvarką Lietuvoje, yra gimstamumo mažėjimas. Vis dėlto nuo 2005 iki 2015 m. sportuojančių moksleivių skaičius didėjo. Tą pačią tendenciją rodo ir didėjantis sporto klubų lankytojų skaičius. Ateityje fiziškai aktyvių gyventojų Lietuvoje turėtų daugėti ne mažiau kaip po 1 proc. kasmet.

2005–2015 m. sportininkų ugdymo centruose sportuojančių moksleivių skaičiaus kaita ir šios kaitos tendencija Lietuvoje (KKSD statistika) bei 2016–2026 m. prognozė

2004–2015 m. sporto klubų lankytojų skaičiaus kaita ir šios kaitos tendencija Lietuvoje (KKSD statistika) bei 2016–2026 m. prognozė

Nepriklausomai nuo bendro moksleivių skaičiaus mažėjimo, specialiųjų poreikių moksleivių skaičius išlieka beveik nepakitęs. Todėl LSU, vykdydamas Taikomosios fizinės veiklos studijų programą, prisideda prie Neįgaliųjų teisių konvencijos, Neįgaliųjų socialinės integracijos 2013–2019 m. programos, taip pat iniciatyvos „Europa 2020“ įgyvendinimo ir sprendžia inkliuzinės aplinkos kūrimo, neįgaliųjų fizinio aktyvumo ir sporto problemas rengdama šios srities specialistus.

Kaip ir kitose ES šalyse, Lietuvoje kasmet vis didesnę visuomenės dalį sudarys pagyvenę (60 metų ir vyresni) žmonės. Iki 2050 m. vyresnių kaip 65 m. žmonių dalis ES padidės 70 proc., o vyresnių nei 80 m. žmonių – 170 proc. „Eurostat“ duomenimis³, 2060 m. Lietuvoje bus 2,5 mln. gyventojų, daugiau nei 800 tūkst. iš jų – pensininkų. Taigi fizinio aktyvumo, sveikos gyvensenos ir laisvalaikio sporto sritys bus ypač svarbios gerinant gyvenimo kokybę bei mažinant išlaidas gyventojų sveikatos apsaugai. Būtent šių sričių profesionalius specialistus rengia LSU. Kasmet populiarėja ir LSU siūlomos studijų programos anglų kalba: nuo 2013 m. studentų iš užsienio skaičius išaugo 4 kartus, ateityje ši tendencija turėtų sulėtinti studentų skaičiaus mažėjimą.

2018 m. priėmimo į I studijų pakopą rezultatai rodo, kad stojančiųjų į kai kuriuos universitetus skaičius ryškiai sumažėjo. Tačiau per šių metų pagrindinį priėmimą į LSU sutartis studijuoti valstybės finansuojamose ir nefinansuojamose vietose I studijų pakopoje pasirašė 1 proc. daugiau (net padidėjus slenkstiniam balui iki 3,6.), o II pakopoje net 5 proc. studentų **daugiau nei praėjusiais metais**. Dėmesys atkreiptinas į tai, kad įstojusiųjų į LSU konkursinis balas yra aukštesnis nei įstojusiųjų į KTU ar VGTU⁴.

FINANSINIS VEIKSNYS, arba mūsų šalies galimybės užtikrinti kokybiškam mokslui ir studijoms reikalingus piniginius išteklius. Jau daugiau kaip 80 metų Kaune ir Kauno regione yra puoselėjama ir LSU palaikoma bei vystoma sporto kultūra. Ilgainiui ji lėmė sporto infrastruktūros, galinčios pritraukti mega sporto renginius, sukūrimą. Kauno miesto vizijoje teigiama, kad „**Kaunas** – universitetinis Baltijos jūros regiono miestas, mokslo, žinių ekonomikos, inovacijų ir aukštųjų technologijų kūrimo slėnis, multimodalinio transporto ir logistikos centras koridoriuje tarp Rytų ir Vakarų, šalies kultūros židiny, **sporto sostinė** ir upeivystės centras“. Sporto infrastruktūros objektų skaičius 5-iose didžiausiuose Lietuvos miestuose rodo Kauną esant neabejotiną lyderį. Pavyzdžiui, šiuo metu Kaune yra 25-i skirtingų sporto šakų infrastruktūros objektai, o Vilniuje jų tėra tik 19.

³<http://www.atn.lt/zymes/Eurostat/>

⁴<https://bakalauras.lamabpo.lt/bendro-priemimo-rezultatai/2018-m-2/#5>

Lietuvos Respublikos XVII-osios Vyriausybės programoje iškeltas prioritetas – gyventojų fizinio aktyvumo ir sveikatinimo per sportą skatinimas – iki šiol neįgyvendintas. Pavyzdžiui, studijoms LSU valstybė skiria mažiausiai lėšų: 2018 m. – 1,267 mln. Eur. (plg.: esant beveik vienodam studentų skaičiui ir norminei studijų kainai VDA – 3,474 mln., o esant perpus mažesniui studentų skaičiui LMTA – 3,218 mln.), nors tyrimai rodo, kad sporto ir sveikatingumo sektorius nuolat plečiasi ir sporto specialistų poreikis vis didėja.

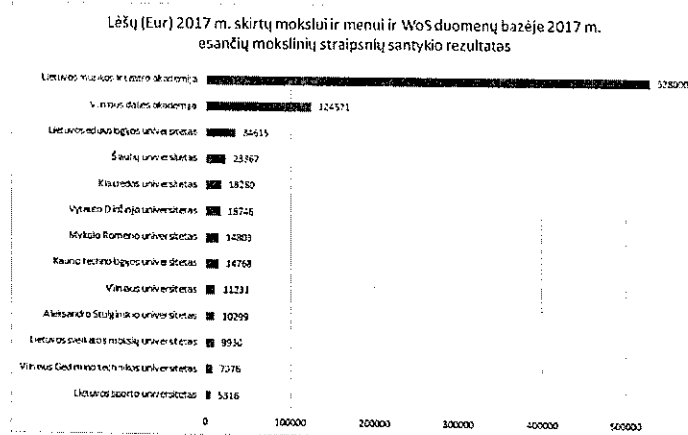
Sporto mokslo ir studijų programų potencialo koncentracija LSU ir specialistų rengimo dubliavimo eliminavimas kituose universitetuose gali padėti LSU ir kitiems universitetams taupyti lėšas, jeigu šie universitetai atsisakys fragmentuotų sporto studijų ir mokslo. Sporto mokslo ir studijų konsolidacija didins konkurenciją stojant į LSU studijų programas, ir tai leis priimti daugiau gerai besimokančių studentų bei gerinti studijų kokybę be papildomų sąnaudų. Prognozuojama, kad studijų pajamos išliks stabilios sutelkus sporto specialistų rengimą LSU: pajamos iš studijų sieks maždaug 3,9 mln. Eur. per metus; kiekvienais metais valstybės studijų finansavimas sudarys maždaug 1,8 mln. Eur., o nuosavos studijų lėšos – 2,1 mln. Eur.; atitinkamai didės ir pajamos iš mokslinės veiklos, o mokslinių tyrimų lėšos iš ūkio subjektų išliks stabilios; pajamos iš ūkinės veiklos sieks 400 tūkst. Eur. per metus; *mažės valstybės biudžeto lėšų dalis, skiriama institucijoms ūkiui ir administravimui.*

MOKSLINIS POTENCIALAS, arba pasiektas mokslinių tyrimų lygis, sukurta infrastruktūra, aukšto lygio dėstytojai ir tyrėjų grupės. Lietuvoje LSU išsiskiria turima mokslo tyrimų infrastruktūra ir specifine įranga, reikalinga vykdant specifinius mokslinius tyrimus sporto mokslo srityje. LSU taiko tarptautinę praktiką, kai mokslininkai vyksta į užsienio aukštąsias mokyklas (Tartu universitetą, Gdanskio universitetą, Mančesterio Metropolitan universitetą, Hamburgo medicinos institutą, Karolinos institutą), naudotis jų moksline įranga ir metodikomis, vykdo bendrus mokslinius tyrimus, stažuojasi Harvardo, Stokholmo, Kiolno universitetuose. Tai ne tik skatina tarptautinį bendradarbiavimą, tvarų valstybės lėšų panaudojimą, bet ir padeda mažinti brangios įrangos įsigijimo bei išlaikymo išlaidas LSU.

Pagrindinis tyrėjų potencialas sukoncentruotas biomedicinos ir socialinių mokslų srityse, tai rodo sporto mokslo tyrimų tarpdiscipliniškumą. LSU moksliniuose padaliniuose dirba per 90 mokslininkų. Didžiausias dėstytojų ir mokslininkų potencialas yra tarp 35–54 m. amžiaus grupės darbuotojų. Jauniesiems mokslininkams ir doktorantams sudaromos sąlygos atlikti tarptautinės reikšmės mokslinius tyrimus, dalyvauti tarptautiniuose projektuose ir stažuotėse užsienyje. Šiuo metu LSU III pakopos jungtines programas studijuoja 50 doktorantų. Nuo 1993 iki 2016 m. LSU parengti 124 mokslo daktarai.

LSU sukurama daugiau kaip 90 proc. Lietuvos sporto mokslo produkcijos, kurios kiekis ir kokybė reikšmingai išaugo per pastarąjį dešimtmetį. Pažymėtina, kad nuo 2012 iki 2017 m. LSU mokslinių publikacijų WoS bazėje padaugėjo 3,2 karto, kai bendras Lietuvos prieaugis yra tik 10,9 proc. (0,63 publikacijos vienam mokslininkui⁵). Taip pat keliskart išaugo aukšto citavimo indekso mokslo publikacijų ir padaugėjo publikacijų, parengtų kartu su užsienio mokslininkais, skaičius. LSU mokslinių tyrimų rentabilumas yra geriausias Lietuvoje (mažiausia vieno straipsnio kaina, didžiausias straipsnių kiekis vienam etatui).

Anot MOSTA ekspertų palyginamojo mokslinės veiklos tarptautinio vertinimo, LSU biomedicinos ir socialinių mokslų vienetai pažymėti kaip vieni geriausių tarp visų Lietuvos universitetų. Biomedicinos vienetas įvertintas kaip stipraus tarptautinio lygio (tarp pirmų 6 geriausių Lietuvoje), socialinių – kaip stipraus nacionalinio lygmens su tarptautiškumo elementais (geriausiai Lietuvoje). Taip pat institucinio vertinimo metu LSU mokslinė veikla buvo įvertinta teigiamai, kaip stiprybes išskiriant padidėjusį mokslinės veiklos ir publikavimo aktyvumą, projektų skaičių, sėkmingai įgyvendinamą socialinių ir humanitarinių mokslų plėtros strategiją, bendradarbiavimą su Tartu universitetu, su kuriuo vykdomos jungtinės doktorantūros studijų programos, tvirtas doktorantūros programas visose srityse, išaugusį tyrėjų ir studentų judumą, aktyvesnį

⁵WoSCoreCollection -- http://apps. Webof knowledge.com/WOS_ GeneralSearch_input.do?product=WOS&SID=X1Bgvcvuc NZ4TtFXVh69 C&search_ mode=GeneralSearch

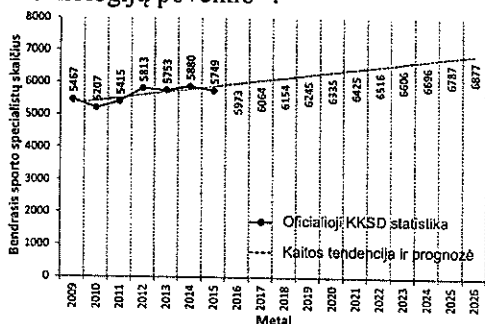
bendradarbiavimą ir publikacijų skelbimą su tarptautiniais tyrėjais, aukštą dėstytojų ir mokslininkų kvalifikaciją, įskaitant geras anglų kalbos žinias⁶.

LSU pažangos strategijoje 2030⁷ numatyta siekti, kad nors vienos LSU sporto mokslo tyrimų krypties mokslininkai būtų vieni iš lyderių pasaulyje, o kitų 2–3 kryptių – lyderiai Baltijos šalyse; kad kiekvienas LSU mokslininkas per metus sukurtų originalių sporto mokslo žinių, adekvačių vienam moksliniam straipsniui ISI WEB of Science duomenų bazės žurnaluose (trečdalis jų turėtų būti publikuota aukšto citavimo indekso žurnaluose), ir jas nuolat skleistų studentams, visiems žmonėms; kad kiekvienas LSU mokslininkas dalyvautų bent viename mokslo projekte ir LSU gautų bent pusę lėšų moksliniam darbui iš tokios projektinės veiklos.

Sporto mokslo srityje dirbantiems LSU tyrėjams keliama vieni aukščiausių kvalifikacinių reikalavimų Lietuvoje, tačiau perėmus žemesnius Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau – LSMU) kvalifikacinius reikalavimus, ilgainiui mažėtų sporto mokslo srityje dirbančių tyrėjų kompetencijos ir tai turėtų neigiamos įtakos ne tik sporto organizacijoms, bet ir sporto laimėjimams. Pastaraisiais metais 13 LSU mokslininkų nuolat dalyvauja olimpinio rengimo programose („Londonas 2012“, sėkmingiausios olimpinės žaidynės Lietuvos sporto istorijoje – iškovoti 5 medaliai; „Rio de Žaneiras 2016“, iškovoti 4 medaliai). Vis dėlto nėra jokių garantijų, kad sumažėjus kvalifikaciniais reikalavimams mokslininkų kvalifikacija išliks tokia pati – prijungimo metu bus išsklaidytas tarpdisciplininis sporto mokslo potencialas, prarasta ilgalaikėmis tradicijomis ir šiuolaikiniu mokslu grįsta trenerių, kitų sporto bei su juo susijusių specialistų rengimo sistema, nes nė į vieną iš LSMU vykdomų mokslinių tyrimų kryptių neįtraukti sporto, ugdymo, fizinio aktyvumo, neįgaliųjų, laisvalaikio ir sporto vadybos tyrimai.

POREIKIS, arba šalies, regionų, socialinio ir ūkio sektorių raidos interesai. Vadovaujantis ES šalių Europos Komisijos ekonominių veiklų klasifikatoriumi⁸ ir EQF sporto sektoriaus (2016) EK ataskaita, sportas apima treniravimo, vadybos, teisėjavimo, instruktavimo segmentus ir tokias su sportu susijusias sritis kaip poilsis, laisvalaikis, sveikatingumo ir lauko veikla, kas atliepia LSU strateginį uždavinį – rengti šaliai aukštos kvalifikacijos sporto (didelių pasiekimų sporto, kūno kultūros, sveikatinamojo sporto, neįgaliųjų sporto, sporto ir laisvalaikio vadybos, kineziterapijos) specialistus integruojant į studijų programas aukščiausio tarptautinio lygio sporto mokslą.

Europos Komisija sportą pripažino kaip svarbų, sparčiai augantį ekonomikos sektorių, sudarantį ne mažiau kaip 3 proc. bendro ES BVP ir apimantį 3,5 proc. visos ES darbo rinkos (2014 m. birželio 19 d. Europos Komisija, Susitikimas dėl sporto sektoriaus). Yra numatoma, kad sportuojančių žmonių skaičius Lietuvoje didės po maždaug 1 proc. per metus. Didės ir sporto specialistų skaičius, kuris 2015 m. siekė 5 749 ir buvo daug mažesnis nei reikalingas 2011–2020 metų Lietuvos sporto plėtros strategijai įgyvendinti. Remiantis „Eurostat“ duomenimis, 2011–2014 m. beveik visose ES šalyse įsidarbinamumo lygis sporto sektoriuje kilo (21-oje iš 28 šalių). Remiantis Europos komisijos 2016 m. analize⁹, matyti tendencija, kad panašų gyventojų skaičių turinčiose šalyse sporto specialistų yra kur kas daugiau nei Lietuvoje. Analogiškai Pasaulinės vadybos konsultavimo organizacijos A. T. Kearney (2015) atliktoje pasaulinėje sporto rinkos studijoje pastebima pastarųjų ketverių metų sporto sektoriaus plėtra ir naujų rinkų kūrimosi tendencijos dėl šiuolaikinių technologijų poveikio¹⁰.

Remiantis KKSD duomenimis¹¹, bendrasis sporto specialistų skaičius 2009–2015 m. augo. Šio augimo tendencija leidžia prognozuoti tolesnį sporto specialistų skaičiaus didėjimą, kuris per dešimtmetį gali išaugti maždaug nuo 5,75 tūkst. 2016 m. iki maždaug 6,8–6,9 tūkst. 2026 m. Reikėtų pažymėti, kad remiantis 2011–2020 m. Valstybinės sporto plėtros strategijos (LR Seimas, 2011-03-24, Nr. XI-1296) 3-uoju tikslu – **plėtoti žmogiškuosius išteklius sporto srityje**, kad jų pakaktų tarpinstitucinėms socialinėms programoms įgyvendinti – 2015 m. sporto specialistų darbo vietų turėtų būti 15 tūkst., o 2020 m. – 20

⁶<http://www.skvc.lt/default/lt/kokybe/universitetai-lietuvas-sporto-universitetas>

⁷http://www.lsu.lt/sites/default/files/dokumentai/lisu_strategija_2030_web.pdf

⁸<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5902521/KS-RA-07-015-EN.PDF>

⁹Study on Sport Qualifications acquired through Sport Organisations and (Sport) Educational Institutes <http://bookshop.europa.eu/en/study-on-sport-qualifications-acquired-through-sport-organisations-and-sport-educational-institutes-pbNC0416010/>.

¹⁰<https://www.atkearney.com/documents/10192/5258876/Winning+in+the+Business+of+Sports.pdf/ed85b644-7633-469d-8f7a-99e4a50aadcd8>

¹¹<http://www.kksd.lt/index.php?1590309353>

tūkst. Tokios pat tendencijos ir prognozės pastebimos ir atskirai analizuojant trenerių, kūno kultūros mokytojų ir dėstytojų bei sporto vadybininkų kaitos statistinius duomenis.

Studijas LSU pasirenka daugiau kaip 40-ies skirtingų Lietuvos miestų ir rajonų abiturientai. LAMA BPO duomenimis, **LSU studijų programa Treniravimo sistemos** išlieka viena populiariausių ir **užima 4 vietą** tarp visų Lietuvos universitetuose siūlomų programų. Absolventų stebėsenos duomenys rodo, kad LSU užtikrina kokybiškas studijas tinkamai parengdamas studentus, iš kurių **daugiau nei keturi penktadaliai** (85 proc.) I pakopos absolventų **įsidarbina** per 6–8 mėn., o iš visų dirbančiųjų du trečdaliai (66 proc.) absolventų dirba pagal specialybę. Pavyzdžiui, Lietuvos krepšinio trenerių asociacijos duomenimis, apie 80 proc. visų Lietuvos krepšinio trenerių, rengiančių jaunuosius ir didelio meistriškumo žaidėjus, yra LSU absolventai, o penki iš šešių nepriklausomos Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės vyriausiųjų trenerių (Vladas Garastas, Antanas Sireika, Ramūnas Butautas, Kęstutis Kemzūra, Dainius Adomaitis) yra baigę LSU.

LR XVII Vyriausybės programoje teigiama: „Atnaujinsime kūno kultūros pamokų turinį, siekdami padaryti jį patrauklesnį ir modernesnį. Kūno kultūros pamokų metu mokiniai bus supažindinami su kuo daugiau įvairių sporto šakų suteikiant galimybę pasirinkti labiausiai jų poreikius, pomėgius ir fizines galimybes atitinkančias sporto šakas“. Tačiau to nebus įmanoma įgyvendinti nesant šių sporto šakų trenerių ar kūno kultūros mokytojų, turinčių pakankamai kompetencijų išsamiai ir patraukliai supažindinti vaikus su įvairiomis sporto šakomis (ne tik su krepšiniu ar futbolu).

Siekdama užtikrinti profesionalių sportininkų reintegraciją į darbo rinką jų sportinės karjeros pabaigoje, Europos Komisija pabrėžia, kad svarbu gana anksti pradėti rengti jaunos sportininkus ir sportininkes „antrai karjerai“ ir steigti kokybiškus vietos mokymo centrus, puoselėjančius jų dvasinius, švietimo ir profesinius interesus. Pavyzdžiui, daugiau kaip 33 proc. Lietuvos olimpiečių, dalyvavusių 2014 m. Sočio olimpinėse žaidynėse, sudarė LSU studentai, o 2018 m. Pjongčango olimpinėse žaidynėse – daugiau kaip 22 proc. Dauguma įvairių sporto šakų nacionalinių rinktinėlių narių studijuoja LSU arba yra šio universiteto absolventai. LSU rengia sporto, reabilitacijos ir laisvalaikio sektorių specialistus. Šiuo metu tiek fiziškai aktyvių žmonių, tiek sporto specialistų skaičius Lietuvoje keliais karta atsilieka nuo kitų išsivysčiusių Europos šalių. Galima prognozuoti, kad Lietuvoje šie skaičiai didės, dėl to augs trenerių, sveikos gyvensenos, kineziterapeutų, taikomosios fizinės veiklos, aktyvaus laisvalaikio specialistų paklausa.

Lietuvos sporto universitetas siekia tapti vienu iš Europos sporto, fizinio ugdymo, reabilitacijos, sveikatinimo ir rekreacijos lyderių, būti naudingu Lietuvos visuomenei išskirtiniais tarptautinio lygio sporto mokslo tyrimais ir studijomis¹². LSU veiklos strateginės kryptys atitinka pagrindinius Europos aukštojo mokslo erdvės (EAME) plėtros prioritetus, akcentuojančius studijų ir mokslinių tyrimų plėtros vienovę, bei atitinkamų Bolonijos proceso dokumentų nuostatas dėl kokybės užtikrinimo instituciniu, nacionaliniu, europiniu lygiu (Berlyno komunikatas, 2003). LSU studijų programos yra glaudžiai susijusios su LSU strateginių mokslo kryptų tyrimais socialinių, biomedicinos ir technologijų mokslų srityse. Universitetas savo tyrimais prisideda prie šių gyvybiškai svarbių Lietuvos pažangos svertų:

- Lietuvos įvairaus amžiaus žmonių sveikatos stiprinimas ir šalies ekonominė plėtra.
- Senyvo amžiaus ir neįgalių žmonių gyvenimo kokybės gerinimas ir reabilitacija.
- Lietuvos įvairaus amžiaus sportininkų rengimo sistemos nuolatinis tobulinimas.
- Lietuvos moksleivių ir studentų fizinio ugdymo kokybės gerinimas.
- Rekreacinio sporto ir turizmo paslaugų kūrimas ir tobulinimas.

LSU, įgyvendindamas LR Seimo Rezoliuciją dėl sporto politikos, glaudžiai bendradarbiauja su tikslinės rinkos atstovais, įtraukdamas juos į studijų procesą kaip studijų programų komitetų narius. LSU darbuotojai dalyvauja daugiau nei 30-ies Lietuvos sporto ir sveikatinimo organizacijų veikloje, daugiau kaip 15-oje Lietuvos sporto organizacijų Universiteto atstovai užima vadovaujamas pareigas ir dalyvauja šių organizacijų valdymo organuose narių teisėmis. Daugiau nei 20 LSU tyrėjų yra nuolatiniai pagrindinių sporto šakų (krepšinio, lengvosios atletikos, futbolo, rankinio, beisbolo ir kt.) Lietuvos nacionalinių jaunimo ir suaugusiųjų rinktinėlių vadovai, treneriai, asistentai, masažuotojai, konsultantai ir pan. LSU yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos verslo įmonėmis, sveikatinimo organizacijomis, įvairių sporto šakų federacijomis, asociacijomis, miestų savivaldybėmis, sporto centrais, ligoninėmis, ugdymo įstaigomis, socialinėmis ne pelno siekiančiomis organizacijomis, kurių skaičius kiekvienais metais auga.

Siekdamas veiksmingiau įgyvendinti nacionalinius valstybės prioritetus sporto ir sveikatinimo srityse, LSU kartu su partneriais 2013–2014 m. įsteigė Nacionalinį sveikatinimo institutą, kartu su 16 asocijuotų socialinių partnerių jungiantį per 70 proc. visų Lietuvos sveikatinimo sektoriaus organizacijų. Universitetas bendradarbiauja su Kauno regiono gimnazijomis (2011 m. įvyko 13, 2012 m. – 19, 2013 m. – 16, 2014 m. – 13

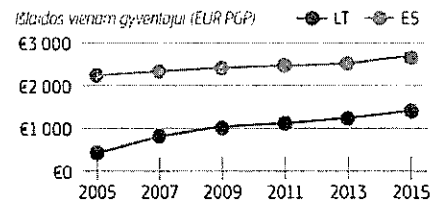
¹²LSU strategija 2030 – http://www.lsu.lt/sites/default/files/dokumentai/lsu_strategija_2030_web.pdf; LSU Strategija 2018-2022 m. <https://www.lsu.lt/apie-lsu/dokumentai/strategija-2018-2022-m/>

renginių), Kauno miesto ir rajono savivaldybėmis, kitais socialiniais partneriais. LSU darbuotojai ir studentai dalyvauja savanorystės veiklose, organizuodami nacionalinius ir tarptautinius sporto, kultūros ir socialinius renginius (Europos ir pasaulio skirtingų sporto šakų suaugusiųjų ir jaunimo čempionatus, nacionalines sporto šakų pirmenybes ir kt.), vadovauja ir plėtoja Sporto savanorių sąjungos veiklą.

LSU daugėja tęstinio mokymosi klausytojų, studentų iš užsienio, tai silpnina mažėjančio abiturientų skaičiaus Lietuvoje įtaką LSU veiklai. Šalies ir regionų sporto specialistų kvalifikacijos kėlimo srityje taip pat svarbi yra LSU Karjeros ir kompetencijų centro veikla. Šis centras surengė apie 100 kvalifikacijos kėlimo kursų, kuriuose kėlė kvalifikaciją ir įgijo sportinės veiklos leidimus ar juos pratęsė daugiau kaip 3 500 Lietuvos ir Kauno regiono kineziterapijos, kūno kultūros, reabilitacijos, sporto ir kitų sričių specialistų.

Pasaulyje sporto ir judesių mokslas yra priskiriamas tarpdalykinio mokslo šakų grupei¹³, apimančiai biomedicinos ir socialinius mokslus, todėl LSU prijungimas prie kito specializuoto, susijusio tik su medicinos studijomis ir mokslu, universiteto neabejotinai sulėtins visų sporto ir fizinio ugdymo, fizinio aktyvumo ir rekreacijos mokslo pasiekimų sklaidą Lietuvos žmonėms, o laikui bėgant nyks Lietuvai reikalinga sporto mokslo ir studijų apimtis, pavyzdžiui, daugiau kaip 30-ies sporto šakų trenerių rengimas. Tai būtų milžiniška žala sporto ir fizinio aktyvumo, kaip sveikatingumo užtikrinimo priemonės, plėtrai Lietuvoje ir neabejotinai turėtų neigiamos įtakos mūsų šalies žinomumui pasauliniu mastu, nes sportas yra viena iš šalių reprezentuojančių sričių.

Lietuvos sveikatos profilio duomenimis (Europos Komisija, 2017), sveikatos priežiūros išlaidos vienam gyventojui augo. Lietuvos gyventojų sveikatos būklė ir sveikatos netolygumai siejami su keletu sveikatos determinantų, įskaitant darbo sąlygas, fizinę aplinką, kurioje žmonės gyvena, ir įvairius su elgsena susijusius rizikos veiksnius. Remiantis IHME skaičiavimais, 2015 m. Lietuvoje *beveik 40 proc. visos ligų naštos* (vertinant pagal prarastus dėl sveikatos sutrikimų gyvenimo metus) būtų galima *priskirti* su elgsena susijusios rizikos veiksniams, tai – rūkymas, alkoholio vartojimas, mityba ir *fizinis neaktyvumas* (IHME, 2016 m.).

Sporto ir sveikatinimo specialistų bei šių sričių veiklų poreikis auga, šiuo metu sveikatos išsaugojimo ir ligų profilaktikos sritys užima vis svarbesnę poziciją ne tik Europoje, bet ir Lietuvoje. Nuo gydymo ir medikalizavimo paradigmos visuomenė pradeda judėti link plataus sveikatos supratimo paradigmos, kurios esmė yra sveika gyvensena, socialiniai aspektai, sveikatos išsaugojimas, o ne ligų gydymas. Tačiau nors atitinkami tikslai yra iškelti LR Vyriausybės lygiu, realybėje elgiamasi priešingai: sveikatos išsaugojimas vėl „atiduodamas į rankas“ gilią ligų gydymo ir medikalizuotos kultūros tradicijas puoselėjančiai, gydytojus rengiančiai ir tam prioritetą teikiančiai institucijai. Šiuo metu valstybė teikia prioritetą gydytojų rengimui valstybės lėšomis, todėl į šias studijų programas stoja geriausi absolventai, jie gauna valstybės finansuojamas vietas, tačiau didžioji šias studijas baigusiujų dalis išvyksta dirbti į užsienį. O sveikatos išsaugojimo studijų programos, sveika gyvensena, visuomenės ir asmens sveikata bei profilaktika besirūpinančių specialistų rengimas lieka neprioritetinėmis sritimis. Šiais metais gydymo programas pasirinko apie 500 geriausių studentų, o sveikatos stiprinimo programas – tik apie 50. Šie skaičiai rodo, kad LR Vyriausybės tikslai įgyvendinami pasitelkiant jiems prieštaraujančias priemones, t. y. siekiant sveikatinėti visuomenę, lėšos ir valstybės parama ir toliau skiriamos gydymui. Net ir dabar reformai skirtos lėšos yra numatytos ne sveikatinimui, ne sporto srities studijoms ir mokslui stiprinti, ne sveikatinimo ir medicinos sričių bendradarbiavimui skatinti, o vienašališkai tolesnei medicinos mokslo plėtotei. Vis dėlto norėtųsi tikėti, kad Sveikatos tausojimo ir stiprinimo politikos gairių projektas, kurį šiuo metu svarsto LR Seimas, kurio turiniui LSU pritaria ir prisidės prie jų įgyvendinimo, iš tiesų taps sveikatinimo sektoriaus reikšmingumo augimo Lietuvoje varomąja jėga.

LSMU yra specializuotas universitetas, siekiantis išlikti kaip „... profilinis – išlaikantis specializaciją sveikatos moksluose“ (LSMU 2017-10-02 raštas Nr. DVT2-1470 „Dėl LSMU ir LSU glaudesnio bendradarbiavimo ir universitetų susijungimo galimybių“), nevykdantis sporto, vadybos ir ugdymo mokslų studijų programų ir palaikantis ŠMM poziciją dėl studijų programų dubliavimosi Kauno mieste, atsisakytų tokių LSU vykdomų unikalių studijų programų: I pakopos – Treniravimo sistemos, Kūno kultūra ir sportas, Sportinė rekreacija ir turizmas, Taikomoji fizinė veikla, Physical activity and lifestyle, Sporto vadyba; II pakopos – Treniravimo sistemos, Kūno kultūra, Edukologija, Turizmo ir sporto vadyba, Taikomoji fizinė veikla, Sportinės veiklos analizė, Fizinis aktyvumas ir visuomenės sveikata, Basketball Coaching and Management; III pakopos

¹³TheBritishAssociationofSport and ExerciseSciences – <http://www.bases.org.uk/About>

– Edukologija. Tai turėtų ilgalaikį neigiamą poveikį įgyvendinant EK Baltosios knygos dėl sporto nuostatas stiprinti sporto vaidmenį švietimo ir mokymo srityje; per sportą skatinti savanorišką veiklą; ugdyti priklausymo grupei jausmą bei norą dalyvauti siekiant užtikrinti socialinės įtraukties, integracijos ir lygių galimybių skatinimą per sportą ir pan.

VALDYMO EFEKTYVUMAS, arba sąnaudų ir gautos naudos santykis. 2016 m. LSU buvo pirmas tarp Lietuvos ir kaimyninių Baltijos šalių aukštųjų mokyklų, pelnęs reikšmingą Europos Komisijos įvertinimą „HR Excellence in Research“¹⁴. Šis svarbus tarptautinis pripažinimas rodo, kad LSU, siekdamas užtikrinti mokslininkams ir tyrėjams palankią darbo aplinką, prisideda įgyvendindamas Europos mokslininkų chartijos ir Mokslininkų priėmimo į darbą elgesio kodekso principus. LSU veikia veiksminga ir skaidri kokybės užtikrinimo ir dėstytojų bei mokslininkų motyvacijos sistema, taip pat lanksti darbo krūvio planavimo sistema, leidžianti aktyviausiems mokslininkams skirti pakankamai laiko moksliniams tyrimams.

Studijų programų vertinimas pagal studijų kryptis atskleidė, kad LSU vykdomos studijos yra grįstos mokslu, kad sklandžiai veikia vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema. Laikinosios studijų krypties akreditacijos metu *LSU buvo akredituotos visos studijų programos*, tai rodo, kad LSU yra pakankamai aukšto lygio mokslininkų ir dėstytojų kritinės masės. Todėl LSU optimizuoti, jungti į didesnio pajėgumo institucijas nėra prasmės.

Atsižvelgiant į demografinius iššūkius, prognozuojamus studentų skaičius ir esamos LSU studijų infrastruktūros potencialą, taip pat konsolidavus su sportu susijusias studijų programas, LSU tinkamai išnaudotų turimą studijų infrastruktūrą, apimančią ir sporto bazines. Racionalų infrastruktūros naudojimą dabar rodo tai, kad 2016 m. vienam LSU studentui jos teko 17,4 m², kai Lietuvos universitetų vidurkis yra apie 23,2 m² (MOSTA duomenys). LSU disponuoja sporto bazėmis, kurios yra gerai pritaikytos sporto krypties specialistams rengti (lengvosios atletikos maniežas, baseinas, irklavimo baseinas, krepšinio salės, gimnastikos salės, sunkiosios atletikos salės, bokso salė, imtynių salė ir kt.). Turėdamas tokią įvairiapusę sporto infrastruktūrą, LSU gali užtikrinti aukščiausios kvalifikacijos specialistų rengimo procesą. Pagrįstai laukiamas ir sporto bazių infrastruktūros augimas dėl Kauno m. savivaldybės vykdomo kompleksinės rekonstrukcijos projekto – Kauno sporto halės, S. Dariaus ir S. Girėno stadiono, teritorijos tarp LSU, Ažuolyno parko ir Dainų slėnio atnaujinimo.

LSU turėtų būti sutelktos su sportu susijusios studijų programos, tokios kaip Treniravimo sistemos, Kūno kultūra, Fizinis aktyvumas ir visuomenės sveikata, Sveika gyvensena, Kineziterapija, Taikomoji fizinė veikla, Neįgalųjų sportas, Sporto medicina, Aktyvus laisvalaikis, turizmas ir sporto vadyba. Kitiems universitetams atsisakius panašių, su sportu susijusių, studijų programų, jų studijų sąnaudų sumažėtų. Toms studijų programoms reikalingas lėšas būtų galima panaudoti kitiems poreikiams. Kitų šalių geroji patirtis rodo, kad sportas mokslas kaip tarpdisciplininis neturi būti išskaidytas į socialinę ir biomedicinos kryptis. Su sportu susijusių studijų programų sutelkimas LSU užtikrintų tyrėjų ir dėstytojų potencialo išlaikymą ir plėtrą, studijų kokybę bei didintų tarptautinį sporto mokslo konkurencingumą.

LR Švietimo ir mokslo ministerija, kalbėdama apie aukštųjų mokyklų tinklo pertvarkos veiksmus, akcentavo demografinius pokyčius. Vis dėlto abejotina, ar sumažėjęs universitetų skaičius turės tiesioginę įtakos demografijos gerėjimui šalyje arba finansavimo didėjimui (šiuo metu yra finansuojami studentai, o ne universitetas). Tačiau visai neabejotina, kad mažėjantis stojančiųjų skaičius išryškins universitetų valdymo efektyvumą – demografiniai pokyčiai skatins keistis universitetus, ir rinkoje išliks tik tie universitetai, kurių absolventai randa savo vietą darbo rinkoje (kokybiškos studijos) bei kurie yra valdomi efektyviai (yra teigiamas sąnaudų ir gautos naudos santykis). LSU prijungimas prie LSMU neatitinka tokio ŠMM akcentuoto aukštųjų mokyklų tinklo pertvarkos veiksnio kaip mokslinis potencialas, nes šiuo metu LSU jau yra sukaupęs sporto mokslo mokslinis potencialas: pasiektas tarptautinis mokslinių tyrimų lygis, sukurta sporto mokslo infrastruktūra, dirba aukšto lygio dėstytojų ir tyrėjų grupės, taigi studijų kokybė atitinka aukščiausius tarptautinius standartus, o studijoms ir mokslui naudojama infrastruktūra atitinka studijų miestelių koncepciją.

Kodėl Lietuva, būdama ES nare, priima sprendimus, nesutampančius su ilgalaikę ES aukštojo mokslo strategija? 2017 m. Geteborgo aukščiausiojo lygio susitikime ES vadovai išdėstė viziją, kad Europoje politinis dėmesys būtų skiriamas švietimui ir kultūrai, o Europos Vadovų Taryba paragino valstybes nares, Tarybą ir Komisiją imtis iniciatyvų „... stiprinant savanoriškas, „iš apačios į viršų“ kylančias strategines partnerystes visoje ES tarp aukštojo mokslo institucijų ir skatinant iki 2024 m. sukurti apie dvidešimt „Europos universitetų tinklą“, kas leis studentams įgyti laipsnį derinant studijas keliose ES šalyse ir prisidedant prie Europos universitetų tarptautinio konkurencingumo“, taip sutelkiant kūrybingus naujos kartos europiečius, gebančius

¹⁴<https://euraxess.ec.europa.eu/jobs/hrs4r#hrs4r-acknowledged-institutions>

bendradarbiauti įvairiose srityse tarpvalstybiniu mastu. Pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas panašių universitetų tinklinei sąveikai vystyti, o ne kurti dirbtinius tarpusavyje sąsajų neturinčius specializuotus universitetus (kaip, pavyzdžiui, Vengrijoje, kur po 20 metų Vyriausybė pripažino klaidą ir priėmė sprendimą sporto universitetui grąžinti autonomiją), kurie nekuria laukiamo ilgalaikio sinergijos efekto. **LSU, siekdamas prisidėti prie šios Europos iniciatyvos, yra inicijavęs Baltijos sporto mokslo asociacijos narių – universitetų – bendradarbiavimo stiprinimą įgyvendinant ES iniciatyvą dėl studentų ir mokslininkų judumą skatinančių tinklų kūrimo įtraukiant ir Šiaurės šalių universitetus.**

Ar tikrai įgyvendindamos reformą atitinkamos institucijos atsakingai numatė ilgalaikes pasekmes, įvertino grėsmes ir reformos efektyvumą? Nerimą kelia ir tai, kad demokratinėje valstybėje universitetų reorganizacijos procesai grindžiami stipresniojo teise, kai LR Vyriausybė atsižvelgia tik į LSMU Tarybos bei Senato nuomonę, bet nuvertina LSU Tarybos, Senato, akademinės bendruomenės, sportininkų, alumnų nuomonę ir teikia vienašališkai LSMU parengtus reorganizacijos dokumentų projektus, kuriuose neužtikrinamas sporto mokslo bei studijų tęstinumas ir išskirtinumas. (Universiteto strategija, veiklos organizavimas, studijos, mokslas yra universiteto vidaus reikalas ir tai užtikrina universitetų autonomiškumas. Taigi, prie LSMU prijungus LSU, šis taps beteisis, ir LR Vyriausybė, ministerija ar kitos institucijos negalės užtikrinti studijų programų, mokslo veiklų tęstinumo.) Geriausias to įrodymas – LEU prijungimas prie VDU, kai po prijungimo neliko tęstinumo nei esamiems ar būsimiems studentams, nei LEU darbuotojams. Taigi ar tikrai apsvaistytos visos LSU reorganizavimo galimybės (jungimosi su kitu universitetu sinergijos galimybės, konsorciumai ir pan., galimybė LSU likti autonomišku), ar buvo atlikta objektyvi studija, pagrįsta kokybiniais ir kiekybiniais bei aiškiai įvardytais kriterijais?

Šiuo metu vienpusiškai kalbama apie konsolidaciją aukštojo mokslo sistemoje, tačiau reikėtų kalbėti ir apie konkurencijos reikšmę – neginčijamą kokybės variklį, verčiantį išlaikyti įvairovę, specializuotis, užtikrinti savo įvaizdį, kurti savitą institucijos kultūrą, tradicijas, būti patraukliems skirtingoms tikslinėms grupėms (ne tik studentams) pagal jų pajėgumą, polinkius, norus. Konkuruojant ir stengiantis pritraukti studentus kuriamos skirtingos mokyklos, mokymo metodikos, kokybės siekiama įvairiose srityse skatinant studijų, mokslo, visuomenės plėtotę, kuriant gerbūvį. Esant konkurencijai, universitetai turėtų įsiklausyti į visuomenės, verslo, studentų poreikius ne tik šalyje, bet ir globaliame pasaulyje, rasti unikalių būdų juos atliepti išryškinant stipriąsias savo puses. Kuo daugiau autonomijos turi universitetas, tuo didesnės jo galimybės konkuruoti ir siekti geriausių rezultatų. Nelikus konkurencijos sveikatingumo sektoriuje tarp gydomojo ir sveikos gyvensenos polių, neliks ir sveiko bendradarbiavimo bei kokybės.

Manytina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė turėtų laikytis savo iškeltų ir viešai pristatomų svarbiausių aukštojo mokslo tinklo pertvarkos principų ir *pertvarką svarstyti kompleksiskai* miesto, regiono ir susijusių sektorių kontekstuose; kompleksiskai peržiūrėti ir sutelkti universitetų, kolegijų, profesinio mokymo įstaigų, mokslo institutų tinklą; derinti potencialo, išteklių ir poreikio kriterijus: a) ką turime, ką perspektyvu plėtoti, b) ko trūksta, ką reikia stiprinti; *siūlymus svarstyti remiantis įrodymais* (demografiniais, finansiniais, geografiniais), strateginiais, kokybiniais ir kt. argumentais, užsienio ekspertų rekomendacijomis; *sprendimus aprobuoti*, dėl alternatyvų apsispręsti Lietuvos Respublikos Seime ir Vyriausybėje, *atsižvelgiant* į ilgalaikes šalies ir jos regionų bei sektorių raidos *strategijas*, taip pat į *Seimo patvirtintą XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą*.

Apibendrinant galima konstatuoti, kad praktikos jungti specializuotą sporto mokslo universitetą su specializuotu medicinos universitetu pasaulyje nebuvo. Siekiant optimizuoti biomedicinos srities mokslus klinikinės biomedicinos ir biomedicinos srities sporto mokslo sujungimo būdu, neįvertinama geroji pasaulio ir Europos patirtis, kurios pagrindu sporto mokslo krypties universitetai yra priskiriami prie specializuotų (pavyzdžiui menų, karo ir kt.) arba plačios aprėpties universitetų, kas neprieštarautų LR teisės aktams. Biomedicinos srities sporto mokslo tapatinimas su klinicine biomedicina yra neteisingas ir pažeidžia sporto mokslo sampratą, nes sporto mokslas yra neatskiriamas nuo edukologijos mokslų krypties ir susietas su studijų procesu. Tai, kad sportas nėra sietinas tik su medicinos mokslais, patvirtina ir pačios Vyriausybės sprendimas reorganizuoti Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamentą prie Vyriausybės (KKSD) integruojant jį į Švietimo ir mokslo ministeriją, o ne į Sveikatos apsaugos ministeriją. Teiginys, kad sujungus Lietuvos sporto universitetą su Lietuvos sveikatos mokslų universitetu ir laikant juos stipriais savo mokslo ir studijų srityse, šie universitetai dar sustiprės, yra nepagrįstas nei tarptautine praktika, nei šiuo metu Lietuvoje atliktais tyrimais (galimybių studijomis). Pertvarkos sąlygų aprašas ir pertvarkos planas yra parengti vienašališkai Lietuvos sveikatos mokslų universiteto specialistų ar jų pasamdytų konsultantų, todėl jų laikyti teisingais ir pagrįstais tikrai negalima. Remiantis Lietuvos sporto universiteto Senato ir Tarybos pateiktais įrodymais, sujungimo pasekmės gali būti ir visai kitokios nei tikimasi – ilgainiui sporto mokslas ir studijos galimai sunyktų arba būtų sustabdytas jų vystymasis. Teisines pastabas minėtiems dokumentų projektams ir Lietuvos sveikatos mokslų

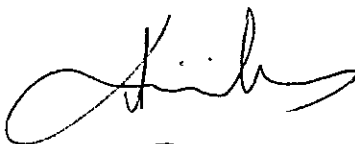
universiteto Statuto projektui esame pateikę anksčiau Švietimo ir mokslo ministerijai Tarybos sprendime (2018-06-01 d. Nr. 7-1 ir 2018-09-13 d. Nr. 11-1). Visą eilę teisinių pastabų yra pateikusi ir Teisingumo ministerija savo derinimo išvadose 2018 m. birželio 15 d. ir 2018 m. rugsėjo 17 d. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad posėdžio, vykusio Švietimo ir mokslo ministerijoje 2018 m. rugsėjo 19 d. su Lietuvos sporto universiteto ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetų atstovais metu, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto kanclerė oficialiai pareiškė, kad minėtų dokumentų projektų taisyti šiuo metu nesutinka (posėdžio protokolą turėtų pateikti Švietimo ir mokslo ministerija), todėl teikti dar išsamesnes teises pastabas, manytina, neteisėtiems ir netaisytiems dokumentų projektams būtų netikslinga vien dėl jų nesuderinamumo su šiuo metu galiojančiais LR teisės aktais bei šiuo metu pateiktais LR Vyriausybės nutarimo ir LR Seimo nutarimo projektais (pertvarkos terminais).

Atsižvelgiant į pasaulio ir Europos praktiką ir LR Vyriausybei priėmus sprendimą atsisakyti savarankiško Lietuvos sporto universiteto ir jį prijungti prie klasikinio, didelės aprėpties universiteto pagal šiuo metu galiojančias LR Konstitucijos ir LR mokslo ir studijų įstatymo nuostatas bei įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2018 m. birželio 29 d. nutarime Nr. KT15-N10/2018 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 9 punkto, 38 straipsnio 1 dalies, 39 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. XIII-1021 „Dėl pritarimo Lietuvos sporto universiteto reorganizavimui prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ (toliau – Nutarimas) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymui“ išdėstytas nuostatas dėl to, kad valstybės valdžios institucijos, kurios formuoja ir vykdo valstybės aukštojo mokslo politiką, įgyvendindamos įstatymų suteiktus įgaliojimus nustatyti ir pertvarkyti valstybinių aukštųjų mokyklų sistemą (be kita ko, priimdamos sprendimus steigti valstybines aukštąsias mokyklas ar kitus lemiamą įtaką jų veiklai turinčius sprendimus, *inter alia* jas reorganizuoti ar likviduoti), ***privalo paisyti konstitucinio atsakingo valdymo principo, suponuojančio pareigą atsakingai įvertinti ir pasverti visuomenės ir atitinkamų aukštųjų mokyklų bendruomenių interesus ir galimybes, kad būtų užtikrintas ilgalaikis aukštojo mokslo sistemos veiksmingumas.*** Be to, pertvarkant valstybinių aukštųjų mokyklų sistemą turi būti paisoma iš Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalies kylančios aukštosios mokyklos akademinėi bendruomenei tiesiogiai atstovaujančių ir jos savivaldą įgyvendinančių kolegialių institucijų teisės savarankiškai spręsti strateginius ir kitus svarbiausius aukštosios mokyklos valdymo klausimus; Konstitucijos 40 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta aukštųjų mokyklų autonomija suponuoja valstybės valdžios institucijų, pagal įstatymus vykdančių valstybės kaip valstybinės aukštosios mokyklos steigėjos ir jos turto savininkės funkcijas, ***pareigą motyvuotai įvertinti šių valstybinės aukštosios mokyklos savivaldos institucijų ir jų sudaromų ar skiriamų kitų aukštųjų mokyklų valdymo funkcijas vykdančių institucijų pareikštą nuomonę ir pateiktus pasiūlymus dėl valstybinių aukštųjų mokyklų sistemos pertvarkos, inter alia jų reorganizavimo ar likvidavimo.***

Įvertinus Nutarime išdėstytus argumentus, atkreipiant dėmesį į šiuo metu vykdomą aukštųjų mokyklų pertvarką ir atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabas, pateiktas 2018 m. rugpjūčio 6 d. Nr. (1-6E)2T-576 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektų derinimo“, galima teigti, kad nepakeitus ir (ar) nepapildžius atitinkamų LR mokslo ir studijų įstatymo nuostatų, tai įgyvendinti teisėtai ir laikantis Nutarimo nuostatų yra neįmanoma. Lietuvos sporto universiteto, kaip valstybinio universiteto, kolegialūs valdymo organai šią poziciją nuosekliai išdėstė 2018-09-13 d. nutarime Nr. 11-1.

Atsakingai įvertinę susidariusią situaciją, dar kartą atidžiai peržiūrėję LR Vyriausybės 2017 m. sausio 27 d. rašto Nr. S-23-2530 „Dėl siūlymų dėl Lietuvos valstybinių aukštųjų mokyklų tinklo optimizavimo plano“ nuostatose įtvirtintus tikslus ir uždavinius bei nuosekliai laikydami savo išsakytos pozicijos, ***siūlome dar kartą apsvarstyti galimybę visą Lietuvos sporto mokslą ir studijas koncentruoti vienoje aukštojoje universitetinėje mokykloje – Lietuvos sporto universitete – Lietuvoje išlaikant neišskaidytą ir koncentruotą sporto mokslo ir studijų potencialą, žmogiškuosius išteklius bei infrastruktūrą.***

Tarybos pirmininkas

Arūnas Kučikas

L. e. rektorės pareigas

Diana Rėklaitienė